

KULTUR

Kulturkollen!

Nu vänder sig **Tanteatern** till de allra yngsta för på lördag klockan 14 är det premiär för barnföreställningen **Välkommen och God natt** i lokalen på Haga i Umeå. En föreställning för barn från 4 år och uppåt.

Kulturredaktör: Sara Meidell 090-17 60 38 Reporter: Karin Bernspång 090-17 60 63 E-post: kultur@vk.se

Rörelse i många olika riktningar

BÖCKER

Eva Ström
Och morgonen redan stark och vaken omkring dig
Albert Bonniers Förlag

POESI. Eva Ströms författarskap har pekats i många riktningar genom livet, och i så måtto är också den i dag utkommande nya diktsamlingen representativ.

Den handlar om resor i många riktningar, geografiskt och innehållsligt, och om ett genomgående tema finns så är det väl detta: Att vara i rörelse.

Vi befinner oss i New York, Montreal, Dublin, Achill, Rom och Paris. Paris sägs vara grundstaden där vi landar till sist, "där jag ville höra hemma", och detta sagt sedan Eva Ström först genomrest alla ovannämnda stationer, och några till. Alla får sina egna avdelningar i boken.

Vi börjar hos poeten Frank O'Hara i New York, hans gatudikter. Eva Ström "försöker fånga dess hemlighet", själva lättheten i fotarbetet, miljö-känslan, trottoarernas rekvisita, hon räknar upp allt hon ser.

” En parfymrad ton står kring något som ska vara halvhemligt, men likväl förbundet till sist med en irländsk park i Rathgar.

Sedan åker hon i hyrbil genom höstfärgad lövskog upp till Kanada, där hon uppenbarligen har anförvanter, där släpper hon det spåret.

Nästa avsnitt är desto mer spektakulärt. Uppenbarligen har Eva Ström fått tillgång till Heinrich Bölls lilla stuga på Achill Island på västra Irland, där man kan få vara stipendiat, och bo i orörd miljö.

Hon förställer sig utifrån Bölls lilla, suveräna Irländsk dagbok, hur författaren en gång kom hit direkt från världskrigets skyttegravar till de lokala löpgravar som i stället handlar om torvtäkt. Hon eldar med torv, det är fuktigt i sängkläderna, hon skyggar för att använda Bölls gamla arbetsbord.

Jag plockar fram mina gamla vägkartor från grevskapet Mayo, och återfinner alla ortnamnen Dugort, Dooagh och Keel, och det mäktiga berget Slievemore som stupar rätt ned i havet. Vid tidpunkten har lokalbefolkningen trängt in ett hajstim, och slakt på haj pågår i hamnen i Keel.

Tredje kapitlet är mer dunkelt. Det handlar om en person Quiet Rose, kanske barndomsväninna till författarinnan, om kläder och kvinnliga anfäktelser och attribut.

Min fantasi blir att Eva Ström här öppnar dörren till ett eget tidigare livsskede, till ett dockskåp som var hon själv, i medveten kontrast till övriga avsnitt i boken som är desto mer konkreta. En parfymrad ton står kring något som ska vara halvhemligt, men likväl förbundet till sist med en irländsk park i Rathgar.

Sista avsnittet uppvisar författarinnan som kosmopolit, men rymmer också en vacker dikt om föräldrarna, om besök i en urlund med referens till poeten Yeats. Eva Ström företar vandringar i Paris med smak av Modiano. Hon befinner sig i Rom just när den italienska studentskan som sköts vid Bataclan, Valeria Solesin, återförs till Venedig närmast i en statsbegravning, en helt dagsaktuell händelse. Och hon slutar i en översiktlig vy över Paris, be-

Författaren Eva Ströms senaste diktsamling **Och morgonen redan stark och vaken omkring dig** handlar om resor i olika riktning.

FOTO: KENNETH RUONA

nämnd på italienskt språk Parigi, i något man kan kalla ett europeiskt medvetande.

Så besedd skulle boken vara ett slags självporträtt i fyra sats, och slutande på en energisk punkt, väl i samklang med dess långa och uppfordrande titel.

I den sista dikten möter hon "den ljusgrå morgonen i mitt livsnamn", Ström nämligen, och känner sig omströmmas av vatten och folkliiv i Paris.

Så vill hon framstå.

GUNNAR BALGÅRD

Igenkänning med känsla för rytm

BÖCKER

Solja Krapu
Jag skriver till er för en väninnas räkning
Ord & Visor förlag

POESI. Solja Krapu, hon är så mycket. Barnboksförfattare. Romanförfattare. Poetry slam-artist. Estradpoet. Men jag visste inte att Solja Krapu också är en sensuell kärleksdiktare.

I dikten Hem i dig gör hon något som är mycket, mycket ovanligt – poeten Solja Krapu beskriver och besjunger lycklig kärlek!

Och den här interpunktionsbefriade och nästan andlösa dikten som heter Allt är vackert

ert får någon som jag tycker om gärna viska fram till mig:

När man är så nära att rösten inte behöver bära längre än en utandning kan man använda vilka ord som helst Allt är vackert

Hem i dig och Allt är vackert – som är två av dikterna i **Solja Krapus** nya samling **Jag skriver till er för en väninnas räkning** – har jag aldrig hört tidigare.

Medan diktsamlingens mer berättande dikter – som Vad säger din handväska, Folk älskar att resa och Jag kanske är död hör till de mest populära i Solja Krapus scenrepertoar.

Dikten som handlar om allt man kan ha i en handväska och dikten som handlar om allt vi klagat på, föraktar och hatar när vi reser ut i världen är här-

Poeten Solja Krapus fjärde diktsamling är mer nyanserat eftertänksam än de tidigare.

liga igenkänningsdikter som lockar till skratt – eftersom Sol-

ja Krapu har en imponerande förmåga att på kornet, och med glimt i ögat, fånga just de där detaljerna som illustrerar det som vi alla har upplevt.

Igenkänningen i den stillsamma dikten Jag kanske är död är anorlunda – den har sorgkamt:

Jag kanske är död för jag tar inte in och jag släpper inte ut det känns som om jag lagt ned projektet

49 dikter om att vara människa i dag ingår i denna Solja Krapus fjärde diktsamling som är mer nyanserat eftertänksam och personlig än de tidigare.

Hon säger: "Det är först efteråt man fattar poängen med det man har varit med om".

Och så här har poeten Solja Krapu i en intervju förklarar

hur hon arbetar:

"Jag är mest mig själv när jag går runt och övar på en ny dikt, och ändrar i ordföljden och stryker och tar in. Det som är bäst med poesin är att öppna en glugg in i en värld och visa den genom nyansskillnader i orden."

Solja Krapus styrka som diktare är hennes öppenhet, värme och kärva humor samt hennes musikalitet – hon har en jazzmusikers känsla för rytm och frase-ring.

Och, just det, styrkan är också hennes kärlek till "nyansskillnader i orden".

Orden som betyder, stör, berör.

LENA KJERSÉN EDMAN